

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/80/2018
Identifikačné číslo spisu: 5116010825
Dátum vydania rozhodnutia: 13.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5116010825.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 13. marca 2019 v trestnej veci obvineného T. U., pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona o dovolaní obvineného, ktoré podal prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jozefa Poláka, advokáta v Dolnom Kubíne, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 5. septembra 2018, sp. zn. 2To/35/2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Žilina z 12. januára 2018, sp. zn. 36T/71/2016 a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie obvineného T. U. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina z 12. januára 2018, sp. zn. 36T/71/2016 bol obvinený T. U. uznaný za vinného zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- vystupujúci ako konateľ spol. U., s.r.o. so sídlom B., ul. T. priemyslu č. XXX, IČO: XX XXX XXX, dňa 21. januára 2015 v Z. na ul. P. C. č. XX/A v C. H.N. v podzemnej garáži, po vzájomnej predchádzajúcej dohode niekedy z mesiaca január roku 2015, s L. S. si prevzal zálohu vo výške 800 eur za dovoz osobného motorového vozidla zn. C. II, S., X,X O., rok výroby 2006, 2000 cm³, kde celková hodnota za dovoz vozidla bola stanovená na sumu vo výške 4 250 eur, pričom o tejto skutočnosti menovaný poškodenému vystavil Zmluvu - Objednávku, ktorú následne obidvaja podpísali u notárky JUDr. Ľudmily Chodelkovej a tiež mu vystavil aj Príjmový pokladničný doklad na sumu 800 eur zo dňa 21. januára 2015, ktorý T. U. rovnako vlastnoručne podpísal, následne si T. U. prevzal zálohu vo výške 800 eur s tým, že predmetné osobné motorové vozidlo podľa objednávky mal poškodenému odovzdať do 10. februára 2015, kde uvedený termín sa mohol posunúť v prípade určitých problémov a to maximálne o sedem pracovných dní, s čím poškodený súhlasil, pričom T. U. poškodenému ani po viacerých urgenciách uvedené osobné motorové vozidlo nedodal a ani nevrátil zálohu, čím poškodenému L. S. spôsobil škodu vo výške 800 eur, ako zástupca spoločnosti U., s.r.o. dňa 7. januára 2015 uzatvoril

v Z. s P. G. dohodu o dovoze dvoch motorových vozidiel zn. P. C. zo zahraničia, na základe ktorej P. G. ako aj jeho dcéra J. G. uhradili na č. účtu SK XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX zálohu každý vo výške 800 eur, teda v celkovej sume 1 600 eur, pričom T. U. mal tieto vozidlá podľa objednávky poškodeným odovzdať do dňa 31. januára 2015, kde uvedený termín sa mohol posunúť v prípade určitých problémov a to maximálne o sedem pracovných dní, s čím poškodení súhlasili, no T. U. predmetné vozidlá menovaným neodovzdal a ani nevrátil prevzatú zálohu, čím P. G. spôsobil celkovú škodu vo výške 800 eur a J. G. spôsobil celkovú škodu 800 eur a vystupujúci ako konateľ spol. U., s.r.o., sa dňa 16. decembra 2014 dohodol na základe písomnej objednávky s kupujúcim L. R. na sprostredkovaní a zabezpečení osobného motorového vozidla zn. P. R., P. 1,9 TDI, X. T. S., rok výroby 2008 v sume 4 350 eur, kde kupujúci L. R. dňa 17. decembra 2014 bankovým prevodom zaslal na účet spol. U., s.r.o. dohodnutú finančnú zálohu vo výške 800 eur, ale predmetné vozidlo P. Golf J. poškodenému nedodal, pričom v polovici marca 2015 bola poškodenému za nedodanie predmetného vozidla vrátená iba časť finančnej zálohy vo výške 300 eur hoci z podmienok objednávky vyplýva, že predávajúci je povinný v prípade komplikácií vrátiť finančnú zálohu v plnej výške, čím spôsobil poškodenému L. R. škodu vo výške 500 eur.

Okresný súd Žilina obvinenému uložil podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal obvinený odvolanie, ktoré v zákonom stanovene lehote písomne odôvodnil.

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 5. septembra 2018, sp. zn. 2To/35/2018 zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. e), ods. 3 Trestného poriadku rozsudok Okresného súdu Žilina z 12. januára 2018, sp. zn. 36T/71/2016 vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku pri nezmenenom výroku o vine obvineného T. U. odsúdil podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2To/35/2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 36T/71/2016 podal obvinený T. U. prostredníctvom obhajcu dňa 25. októbra 2018 (doručené okresnému súdu 9. novembra 2018) dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

Podľa obvineného rozsudkom odvolacieho súdu došlo k porušeniu zákona, pretože po dôslednom preskúmaní veci mal odvolací súd podľa ustanovenia § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušiť napadnutý rozsudok a postupom podľa ustanovenia § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátiť vec súdu prvého stupňa na doplnenie dokazovania, alebo postupom podľa ustanovenia § 322 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na ustanovenie § 285 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku obvineného oslobodiť spod obžaloby, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obvinený stíhaný, skutok nie je trestným činom a nebolo dokázané, že skutok z ktorého spáchania bol obvinený uznaný za vinného spáchal obvinený.

V rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je možné účinne namietať právne resp. hmotnoprávne vady. Prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu je možné účinne namietať, že skutok tak, ako bol v pôvodnom konaní zistený, bol nesprávne súdmi prvého a druhého stupňa kvalifikovaný ako určitý trestný čin napriek tomu, že sa o trestný čin vôbec nejednalo.

Z vykonaného dokazovania, konkrétne objednávky zo dňa 7. januára 2015 medzi P. G. ako

objednávateľom a obchodnou spoločnosťou U. s.r.o. ako dodávateľom na tovar P. C. S. X,X TDI H., rok výroby 2005, 1896 cm³, za cenu 4 350 eur a P. C. 2, S. X,X TDI H., rok výroby 12/2006, 1968 cm³, za cenu 4 000 eur je zrejme, že ako objednávatel týchto vozidiel vystupoval len a výlučne P. G., nie aj jeho dcéra J. G.. Táto vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní (str. 4 a 5) odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa potvrdila, že ona sa s dovozcom nikdy nestretla a všetko vybavoval otec. Pani J. G. preto nemala v predmetnom trestnom konaní vystupovať ako poškodená. V ďalšej časti dovolania dovolateľ cituje § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, § 138 písm. j) Trestného zákona.

Prvostupňový aj odvolací súd za poškodené osoby považovali L. S., J. G., P. G. a L. R.. Prvostupňový súd však absolútne odignoroval vyjadrenie svedkov S. a G., ktorý na hlavnom pojednávaní v októbri 2017 zhodne vypovedali, že po vrátení peňazí sa necítia byť poškodenými a nemajú záujem na vyvodzovaní trestnej zodpovednosti voči obvinenému. V tomto bode obvinený poukázal na nezákonnosť vedenia trestného stíhania.

Pozornosti oboch súdov podľa názoru obvineného zrejme unikla skutočnosť, že Zmluva o sprostredkovaní kúpy motorového vozidla, ktorej obsah je zachytený v písomnej forme, dohode o dovoze dvoch motorových vozidiel zo 7. januára 2015 a objednávke zo 16. decembra 2014, sú zmluvy platné a reflektujú dohodu zmluvných strán. Platnosť týchto zmlúv nebola doposiaľ nikým spochybnená. Skutkový základ v posudzovanej veci sa týka výhradne porušenia práva vyplývajúceho z Občianskeho zákonníka resp. Obchodného zákonníka. Je neprípustné, aby sa štandardné civilné vzťahy riešili na úkor jedného účastníka prostriedkami trestného práva. V tejto súvislosti obvinený poukazuje na využitie princípu ultima ratio, ktoré spočíva v tom, že trestnými činmi môžu byť len najzávažnejšie prípady protispoločenských konaní, a to podľa zásady, že tam, kde postačia k regulácii prostriedky správneho alebo civilného práva, sú trestnoprávne prostriedky nielen nadbytočné, ale z pohľadu princípu právneho štátu taktiež neprípustné. Ústavný súd SR aplikoval princíp ultima ratio v náleze zo dňa 14. decembra 2011, sp. zn. I. ÚS 316/2011. Z popisu skutku tiež nie je zrejme, v čom mal spočívať omyl poškodených subjektov.

Z dôvodu nesprávnej kvalifikácie skutku bolo porušené aj právo obvineného na obhajobu, nakoľko s prihliadnutím na zákonné znenie ustanovenia § 216 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré upravuje inštitút podmieneného zastavenia trestného stíhania, § 220, ktoré upravuje inštitút zmiernosti a pod. bol obvinený vylúčený z možnosti využitia týchto procesných inštitútov, nakoľko ich využitie zákon predpokladá iba pri prečinoch, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje 5 rokov. Tým je založená aj prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Obvinený nikdy nemal úmysel osoby L. S., P. G. a L. R. podviesť o čom svedčí aj ich vzájomná komunikácia.

Podľa názoru obvineného, súd prvého stupňa aj odvolací súd porušili zásadu prezumpcie neviny ako aj zásady náležitého zistenia skutkového stavu. V tejto súvislosti obvinený poukazuje na ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku a § 168 ods. 1 Trestného poriadku.

Výetrovateľ do zápisnice o výsluchu napísal, že sa obvinený priznal, čo sa nezakladá na pravde. Za nesprávnu a nedôvodnú obvinený považuje aplikáciu ustanovenia § 37 písm. m) Trestného zákona zo strany odvolacieho súdu s ohľadom na rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 17. apríla 2014, sp. zn. 9T 73/2014, právoplatný 17. apríla 2014, rozsudok Okresného súdu Námestovo zo dňa 17. apríla 2014 (správne má byť 7. augusta 2014) sp. zn. 6T/87/2014, právoplatným dňa 17. apríla 2014 (správne má byť 7. augusta 2014) a trestný rozkaz Okresného súdu Nitra z 21. novembra 2014, sp. zn.

6T/104/2014, právoplatný 19. februára 2015. Uvedeným trestným rozkazom bol obvinený uznaný za vinného z prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere tri roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní tri roky a 6 mesiacov, s povinnosťou zaplatiť daňový dlh Slovenskej republiky a povinnosťou podrobiť sa priebežnej kontrole zo strany probačného a mediačného úradníka. Ku dňu rozhodovania Krajský súd v Žiline (5. septembra 2018) už uplynula skúšobná doba s probačným dohľadom v trvaní 3 roky a 6 mesiacov. Skúšobná doba uplynula 19. augusta 2018. Počas plynutia skúšobnej doby obvinený viedol riadny život, zamestnal sa.

Obvinený poukázal na právnu vetu uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6To/5/2015 z 15. decembra 2015, podľa ktorej súd v každej trestnej veci vo všeobecnosti je povinný postupovať tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie (podobne aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo/38/2014 z 26. augusta 2014).

Obvinený T. U. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky :

1/ podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/35/2018- 315 z 5. septembra 2018 bol porušený zákon v ustanovení § 322 ods. 3 Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, v ustanovení § 8 Trestného zákona, v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku, v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku, § 2 ods. 19 Trestného poriadku, v ustanovení § 138 písm. j) Trestného zákona a ustanovení § 221 ods. 3 Trestného zákona, a to v neprospech obvineného T. U.;

2/ podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2To/35/2018 - 3115 z 5. septembra 2018 vo výroku o vine a vo výroku o treste a jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 36T/71/2016 z 12. januára 2018 vo výroku o vine a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Žilina, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený zároveň uviedol, že zistené porušenie zákona zásadne ovplyvní jeho postavenie , nakoľko bude podkladom pre jeho prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré v súčasnosti od 5. septembra 2018 vykonáva v ÚVTOS Sučany, Družstevná 1611/2, 038 63 Martin, adresa na doručovanie poštových priechinok 29, 036 63 Martin.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina (ďalej len „prokurátor“). Vo vyjadrení z 9. novembra 2018 uviedol, že dôvody uvedené obvineným v dovolaní sú neopodstatnené a jeho argumentácia nemá oporu v doterajšom priebehu konania a výsledku dokazovania. Prvostupňový súd uviedol správne právne úvahy o tom, prečo konanie kladené obvinenému za vinu je trestným činom, dôsledne sa zaoberal nielen skutkovou ale aj právnou stránkou veci a logicky a v súlade s právnymi predpismi uviedol svoje právne závery. Rozhodnutie prvostupňového súdu bolo čo do skutkových a právnych záverov potvrdené rozhodnutím druhostupňového súdu, ktorý taktiež konzistentne s dôvodmi uvedenými prvostupňovým súdom uviedol svoje logické závery o tom, z akých dôvodov má za to, že skutok, ktorý bol predmetom tohto trestného konania, je trestným činom. Obidva sudy sa správne vysporiadali s otázkou právnej kvalifikácie aj čo do spáchania činu na viacerých osobách, keď poškodenými sú aj J. G., ktorá dávala čiastku 800 eur popri svojom otcovi, ako aj L. R., lebo vrátenie časti finančnej zálohy, hoci aj pred začatím trestného stíhania, nemá vplyv na trestnosť samotného skutku spáchaného pred vrátením časti zálohy. Za takejto situácie sa nemožno dovolávať ani princípu ultima ratio, ktorý nie je aplikovateľný pri zločinoch, a ani aplikácia ktorého nemôže „vymazať“ skutkové podstaty konkrétnych trestných činov z Trestného zákona, najmä za situácie, keď reagujúc na argumentáciu obvineného - sporné otázky vyplývajúce v tomto prípade zo súkromnoprávných vzťahov celkom zjavne a nie len zdanlivo prekračujú hranicu trestného práva. Na základe týchto skutočností sa prokurátor plne stotožňuje s právnym názorom prvostupňového a druhostupňového súdu, na tento

odkazuje a má za to, že dovolanie podané obvineným je nedôvodné.

K vyjadreniu prokurátora sa vyjadril 26. novembra 2018 obvinený prostredníctvom svojho obhajcu. S argumentami uvádzanými prokurátorom obvinený nesúhlasí. Poukazuje na počet poškodených (nesúhlasí, že poškodenou bola aj J. G.). V podstate sa pridrižiava skutočností uvedených v písomne podanom dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], za splnenia podmienok uvedených v § 373 Trestného poriadku, v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku). Dospel však k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu (písm. c), bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa (písm. h), rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i).

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že obsah konkrétne uplatnených dovolacích námietok musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacích dôvodov podľa § 371 Trestného poriadku. Pokiaľ tomu tak nie je, a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovujúce dôvody dovolania, hoci v skutočnosti obsahuje argumenty mimo takto uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

Dovolací súd skúmal najskôr naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. či zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa citovaného ustanovenia chápe ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Právo na obhajobu v sebe zahŕňa právo na osobnú obhajobu, právo nechať sa obhajovať obhajcom, ktorým môže byť len advokát, právo na povinnú obhajobu, ako aj povinnosť orgánov činných v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému a okolnosti svedčiace v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávať dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. Zároveň aj predstavuje vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Obvinený v podanom dovolaní neuviedol ani jednu relevantnú skutočnosť, ktorá by preukazovala, že v posudzovanom prípade bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. Obvinený tento dovolací dôvod videl v tom, že vzhľadom k tomu, že bol odsúdený za zločin, nebolo mu umožnené využiť také trestné inštitúty, ako zastavenie trestného stíhania (§ 216 ods. 1 Trestného poriadku), inštitút zmieru (§ 220 Trestného poriadku), pričom poukazoval na nedostatočne vykonané a vyhodnotené dokazovanie.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených pochybení, pričom má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia

opravná inštancia.

Podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní nezodpovedá dovolaťom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku; a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolaťom. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolaťom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolaťel uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku; dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2Tdo/30/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

K ďalším výhradám obvineného smerujúcich k tomu, že oba konajúce súdy pri hodnotení dôkazov dôsledne nerešpektovali zásadu uvedenú v § 2 ods. 12 Trestného poriadku a nesprávne vyhodnotili bez tomu zodpovedajúcich dôkazov jeho obhajobu ako účelovú treba uviesť iba toľko, že tu ide o otázky skutkové, ktoré sú z prieskumu dovolacieho súdu vylúčené. Porušenie práva na obhajobu nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným oproti tomu, ako to vo veci vykonali príslušné súdy, ktorých skutkové zistenia a závery sú pre dovolací súd záväzné.

V posudzovanej veci preto dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku naplnený nebol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Obvinený naplnenie tohto dovolacieho dôvodu vidí v tom, že ku dňu rozhodovania Krajského súdu v Žiline o odvolaní obvineného (5. septembra 2018) už uplynula skúšobná doba s probačným dohľadom v trvaní 3 roky a 6 mesiacov, ktorá mu bola uložená Trestným rozkazom Okresného súdu Nitra z 21. novembra 2014, sp. zn. 6T/104/2014, právoplatným 19. februára 2015. Skúšobná doba uplynula 19. augusta 2018, pričom napadnutý rozsudok bol vyhlásený 5. septembra 2018. Obvinený považuje aplikáciu ustanovenia § 37 písm. m) Trestného zákona zo strany odvolacieho súdu za nesprávnu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak obvinenému bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Druhy trestov sú upravené v ustanovení § 32 Trestného zákona.

Zákonom stanovená trestná sadzba je určená v skutkovej vete toho - ktorého trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona. Určenie trestnej sadzby je však v konkrétnej trestnej veci závislé na okolnostiach, medzi ktorými sú aj priťažujúce a poľahčujúce okolnosti podľa § 36, § 37 Trestného zákona. Ako vyplýva z ustanovenia § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona, trestná sadzba (jej horná a dolná hranica) sa zvyšuje (znižuje) podľa pomeru priťažujúcich a poľahčujúcich okolností.

Okresný súd Žilina uznal obvineného T. U. za vinného zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona. (Za tento trestný čin zákon ustanovuje trest odňatia slobody vo výmere na tri až desať rokov) a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere štyri roky nepodmienečne. Krajský súd v Žiline zrušil v odvolacom konaní výrok o

treste a za priznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona (dovolať v dovolaní tvrdí, že sa nepriznal !) a priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona (bol už za trestný čin odsúdený), uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 3 roky so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Dovolací súd je oprávnený skúmať, či takto upravená zákonom ustanovená trestná sadzba je správna, ale nie či boli okolnosti súdom správne vyhodnotené ako priťažujúce alebo poľahčujúce, alebo či existovali iné poľahčujúce okolnosti v prospech páchatel'a.

Krajský súd v Žiline na str. 10 až 12 rozsudku sa zaoberal uložením trestu obvinenému, keď konštatoval, že okresný súd správne ukladal trest odňatia slobody za spáchaný trestný čin podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s poukazom na uznanie viny obvineného pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1,2,3 písm. c) Trestného zákona za použitia priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, ale nepostupoval správne, keď obvinenému nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, a to s poukazom na § 322 ods. 3 Trestného poriadku (zákaz zmeny k horšiemu), pretože pôvodný rozsudok bol zrušený len na podklade odvolania obvineného. Pri pomere poľahčujúcich a priťažujúcich okolností 1:1, (u obvineného sa jednalo o uloženie prvého nepodmienečného trestu odňatia slobody, spôsobená škoda bola pri dolnej hranici tzv. vyššej škody, trestný čin bol spáchaný na štyroch osobách), považoval krajský súd za zákonné a spravodlivé, postačujúce pre dosiahnutie účelu trestu, uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody vo výmere 3 roky.

Obvinený sa žalovanej trestnej činnosti dopustil v skúšobnej dobe predchádzajúceho podmieneného odsúdenia rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 9T/3/2014 zo 17. apríla 2014, rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/87/2014 zo 7. augusta 2014, trestným rozkazom Okresného súdu Nitra z 21. novembra 2014, sp. zn. 6T/104/2014.

V tejto súvislosti je podstatné, kedy obvinený posudzovaný trestný čin spáchal, nie kedy trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť (resp. kedy uplynula skúšobná doba).

Najvyšší súd k námietke obvineného k existencii priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona len poznamenáva, že otázka zisťovania resp. zhodnotenia (ne) existencie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného. Ak ale súd v napadnutom rozhodnutí konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej ale i priťažujúcej, no v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona; ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia). V posudzovanej veci však o žiadne takéto relevantné pochybenie zo strany súdu nedošlo.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že obvinenému bol uložený trest v rámci trestnej sadzby a taký druh trestu, ktorý zákon za stíhaný trestný čin pripúšťa, preto dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku naplnený nebol.

K otázke použitia prostriedkov trestného práva (princípu ultima ratio) na danú vec najvyšší súd uvádza: pokiaľ zákonodarná moc označila určité konanie za protiprávne (zločiny a obzvlášť závažné zločiny) bez možnosti úvah, či za istých okolností (pri prečine materiálny korektív) protiprávnym nie sú, potom i súdna moc musí rešpektovať vôľu zákonodarcu. Ak by súdna moc „oslobodzovala“ zločiny a obzvlášť závažné zločiny s odkazom na princíp ultima ratio, potom by sa mohla harmónia vzájomnej kontroly a rozdelenia právomoci zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci narušiť, pretože súdna moc by sama tvorila, resp. pretvárala zákony v rozpore s tým, ako ich prijala zákonodarná moc. Preto aj aplikácia princípu ultima ratio v trestnom konaní musí mať isté pravidlá, ktoré nemôžu byť založené na svojvoľnom výklade zákona súdom. Z toho vyplýva, že princíp ultima ratio možno aplikovať v rámci trestného konania vždy len v súlade s ustanovením Trestného zákona a Trestného poriadku.

Princíp ultima ratio možno uplatniť len prostredníctvom materiálneho korektívu § 10 ods. 2 Trestného zákona, teda len pri prečinoch. Toto pravidlo je vo vzťahu k prečinom plne opodstatnené, pretože súdna moc na aplikáciu princípu ultima ratio použila zákonodarcom deklarovanú možnosť za iných okolností nepovažovať za protiprávne konanie, ktoré sa ako protiprávne javí z dôvodu naplnenia všetkých formálnych znakov skutkovej podstaty konkrétneho prečinu.

V posudzovanom prípade však o takýto prípad nejde.

Obvinený v rámci dovolania nastolil aj otázku spravodlivosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov, teda za porušenie základného práva nemožno považovať neúspech v konaní pred všeobecným súdom (napr. i. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III ÚS 284/08).

Právo na spravodlivý proces je naplnený tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolateľ odôvodnil iba všeobecne, keď namietal nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia, teda právnej kvalifikácie skutku ako zločinu, pričom poukazoval na nezákonnosť trestného stíhania, na pochybenie súdov pri vykonaní dokazovania atď.

K tomu najvyšší súd poznamenáva, že v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmavať správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku), ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva, preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Je potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením (skutkovými závermi), ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo je zrejme z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd nemôže skutok ustálený súdmi prvého a druhého stupňa ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenom v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdov nižších stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho súdu. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „ odvolaciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdov nižších stupňov.

Pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený T. U. spáchal skutok tak, ako je uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa, z ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku právnou kvalifikáciou uvedenou v právnej vete rozsudku okresného súdu. Použitú právnou kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie

príslušného znaku skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Z uvedeného vyplýva, že ani tento dovolací dôvod nebol naplnený.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku, preto dovolanie obvineného T. U. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Obvinený v dovolaní uviedol, že v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody.

Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Vzhľadom k tomu, že dovolací súd rozhodol tak, že dovolanie obvineného odmietol, nebolo potrebné rozhodovať o prípadnej väzbe obvineného.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.